

Problema 1. Determinați numerele reale x care verifică relația $[x] = \{2x\} + \{4x\}$.

* * *

Soluția 1:

Deoarece $0 \leq \{2x\} < 1$ și $0 \leq \{4x\} < 1$, rezultă că $0 \leq [x] < 2$, deci $[x]$ poate fi 0 sau 1.

• Dacă $[x] = 0$ atunci trebuie ca $x \in [0, 1)$ și totodată $\{2x\} = \{4x\} = 0$, adică $2x$ și $4x$ trebuie să fie întregi. Convin $x = 0$ și $x = \frac{1}{2}$.

• Dacă $[x] = 1$, avem pe de-o parte că $x \in [1, 2)$, pe de altă parte că $\{2x\} + \{4x\} = 1$. Această din urmă condiție revine la $2x + 4x \in \mathbb{Z}$, $2x \notin \mathbb{Z}$, $4x \notin \mathbb{Z}$ (a se vedea și problema 2 din paragraful „Probleme instructive” din materialul teoretic). Trebuie așadar ca $6x \in \mathbb{Z}$ dar $2x, 4x \notin \mathbb{Z}$. Convin valorile $x \in \left\{ \frac{7}{6}, \frac{8}{6}, \frac{10}{6}, \frac{11}{6} \right\}$.

În concluzie, soluțiile ecuației sunt $0, \frac{1}{2}, \frac{7}{6}, \frac{4}{3}, \frac{5}{3}, \frac{11}{6}$.

Soluția 2:

Avem $[x] = 2x - [2x] + 4x - [4x]$, adică $6x = [x] + [2x] + [4x] \in \mathbb{Z}$, deci $6x \in \mathbb{Z}$.

Fie $x = \frac{n}{6}$, $n \in \mathbb{Z}$. Ecuația revine la $n = \left[\frac{n}{6} \right] + \left[\frac{n}{3} \right] + \left[\frac{2n}{3} \right]$.

În funcție de restul împărțirii lui n la 6 distingem 6 cazuri:

1. $n = 6k$; ecuația devine $6k = k + 2k + 4k$, de unde $k = 0$, deci $n = 0$, adică $x = 0$;

2. $n = 6k + 1$; ecuația devine $6k + 1 = k + 2k + 4k$, de unde $k = 1$, deci $n = 7$, adică $x = \frac{7}{6}$;

3. $n = 6k + 2$; ecuația devine $6k + 2 = k + 2k + (4k + 1)$, de unde $k = 1$, deci $n = 8$, adică $x = \frac{4}{3}$;

4. $n = 6k + 3$; ecuația devine $6k + 3 = k + (2k + 1) + (4k + 2)$, de unde $k = 0$, deci $n = 3$, adică $x = \frac{1}{2}$;

5. $n = 6k + 4$; ecuația devine $6k + 4 = k + (2k + 1) + (4k + 2)$, de unde $k = 1$, deci $n = 10$, adică $x = \frac{5}{3}$;

6. $n = 6k + 5$; ecuația devine $6k + 5 = k + (2k + 1) + (4k + 3)$, de unde $k = 1$, deci $n = 11$, adică $x = \frac{11}{6}$.

În concluzie, soluțiile ecuației sunt $0, \frac{1}{2}, \frac{7}{6}, \frac{4}{3}, \frac{5}{3}, \frac{11}{6}$.

Problema 2. Dacă notăm cu $d(x)$ numărul divizorilor naturali ai unui număr natural x , demonstrați că, pentru orice număr natural nenul n , are loc egalitatea

$$d(n) \cdot d(6n) = d(2n) \cdot d(3n).$$

* * *

Soluție:

Dacă $n = 2^a \cdot 3^b \cdot p_1^{\alpha_1} \cdot p_2^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot p_m^{\alpha_m}$, cu $m \in \mathbb{N}$, $p_1, p_2, \dots, p_m > 3$ numere prime, $a, b \in \mathbb{N}$ și $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_m \in \mathbb{N}^*$, atunci avem:

$$d(n) = (a + 1)(b + 1)(\alpha_1 + 1)(\alpha_2 + 1) \cdots (\alpha_m + 1),$$

$$d(2n) = (a + 2)(b + 1)(\alpha_1 + 1)(\alpha_2 + 1) \cdots (\alpha_m + 1),$$

$$d(3n) = (a + 1)(b + 2)(\alpha_1 + 1)(\alpha_2 + 1) \cdots (\alpha_m + 1) \text{ și}$$

$$d(6n) = (a + 2)(b + 2)(\alpha_1 + 1)(\alpha_2 + 1) \cdots (\alpha_m + 1), \text{ deci}$$

$$d(n) \cdot d(6n) = (a + 1)(b + 1)(a + 2)(b + 2)[(\alpha_1 + 1)(\alpha_2 + 1) \cdots (\alpha_m + 1)]^2 = d(2n) \cdot d(3n).$$

Problema 3. Pe un cerc se scriu 2013 numere naturale nenule distincte. Este posibil ca, în fiecare pereche de numere vecine pe cerc, dacă împărțim numărul mai mare la numărul mai mic să obținem mereu un număr prim?

* * *

Soluție:

Vom arăta că răspunsul la întrebarea din enunț este „nu”. Presupunem, prin absurd, că ar fi posibil, pentru anumite 2013 numere naturale distincte, ca în orice pereche de numere vecine, numărul mai mare să dea la împărțirea la numărul mai mic un număr prim.

Dacă reprezentăm numerele de pe cerc sub forma $1 \cdot p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_k$ cu $k \in \mathbb{N}$, p_1, p_2, \dots, p_k numere prime nu neapărat distincte două câte două, faptul că numărul mai mare împărțit la numărul mai mic dă un număr prim arată că numărul mai mare are exact un factor prim în plus față de numărul mai mic. Prin urmare paritatea numărului total de factori primi, k , ar trebui să fie diferită la oricare două numere vecine, deci această paritate ar trebui să alterneze. Cum însă pe cerc există un număr impar de numere, acest lucru nu este posibil. Am ajuns astfel la o contradicție.

Problema 4. Fie triunghiul ABC cu $AB = AC$. Pe latura (BC) se consideră punctele D și E astfel încât $BD = DE = EC$. Știind că măsura unghiului $\angle DAE$ este jumătate din măsura unghiului $\angle BAC$, aflați măsura unghiului $\angle BAC$.

Leonard Giugiuc

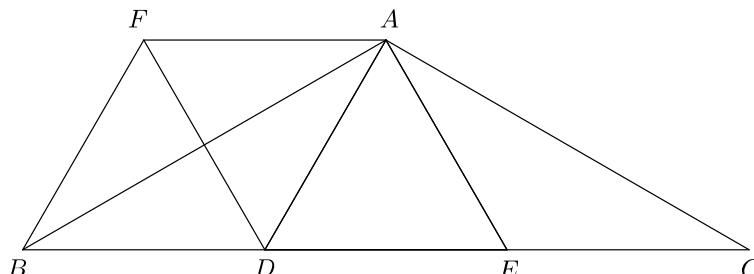
Soluția 1:

Să observăm mai întâi că triunghiul ABC , fiind isoscel, are unghiurile de la bază congruente, apoi că triunghiurile ABD și ACE sunt congruente (LUL).

$$\text{Deducem că } m(\angle BAD) = m(\angle CAE) = \frac{m(\angle BAC)}{4} = \frac{m(\angle DAE)}{2}.$$

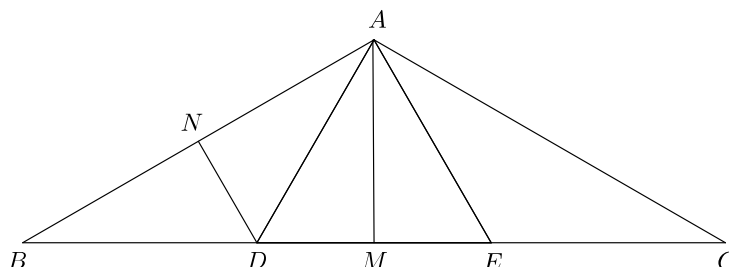
Fie F simetricul lui D față de AB . Avem atunci că $AF = AD = AE$ și $m(\angle FAB) =$

$m(\angle DAB)$, deci $m(\angle FAD) = 2m(\angle BAD) = m(\angle DAE)$. Triunghiurile FAD și DAE sunt congruente (LUL), de unde $DF = DE = BD = BF$, deci triunghiul BDF este echilateral. Rezultă de aici că $m(\angle ABD) = 30^\circ$, deci $m(\angle BAC) = 120^\circ$.

Soluția 2:

Ca în soluția de mai sus se arată că $m(\angle BAD) = m(\angle CAE) = \frac{m(\angle BAC)}{4} = \frac{m(\angle DAE)}{2}$. Fie M mijlocul lui $[DE]$, iar N proiecția lui D pe AB . Atunci triunghiurile dreptunghice AND și AMD sunt congruente (IU), deci $DN = DM = \frac{DE}{2} = \frac{BD}{2}$. În triunghiul dreptunghic BDN , cateta DN are lungimea jumătate din lungimea ipotenuzei BD , deci $m(\angle NBD) = 30^\circ$, prin urmare, $m(\angle BAC) = 120^\circ$.

Soluția 3: (pentru cine știe deja teorema bisectoarei)

Ca în soluția 1 se arată că $m(\angle BAD) = m(\angle CAE) = \frac{m(\angle BAC)}{4} = \frac{m(\angle DAE)}{2}$ și că $\triangle BAD \equiv \triangle CAE$. Rezultă că $AD = AE$. Fie M mijlocul lui $[DE]$. Triunghiul DAE fiind isoscel, mediana AM este înălțime și bisectoare, deci unghiurile BAD, DAM, MAE, EAC sunt congruente, adică (AD, AE) sunt bisectoarele unghiurilor $\angle BAM$, respectiv $\angle CAM$. Din teorema bisectoarei rezultă că $\frac{AM}{AB} = \frac{DM}{DB} = \frac{1}{2}$ (deoarece $DM = \frac{1}{2}DE = \frac{1}{2}BD$). Rezultă că în triunghiul dreptunghic BAM cateta AM este jumătate din ipotenuza AB , deci $m(\angle ABM) = 30^\circ$,

de unde $m(\angle BAC) = 120^\circ$.

Soluția 4: (*Alexandra Hirsch, Alex Claudiu Deac*)

Fie F proiecția lui A pe BC și P simetricul lui A față de BC . Atunci triunghiul ABP este isoscel cu $BA = BP$, deci $[BF]$ este mediană. Cum D este punctul de pe această mediană care este la două treimi de vârf și o treime de bază, D este centrul de greutate al acestui triunghi. Pe de altă parte, ca în soluția 1 se arată că (AD este bisectoarea unghiului BAP , deci triunghiul ABP este echilateral. De aici este imediat că $m(\angle A) = 2m(\angle PAB) = 120^\circ$.